A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2025. november 20.*

„Előzetes döntéshozatal – Állami támogatások – A Svéd Királyságnak az Európai Unióhoz való csatlakozása előtt kötött megállapodás – A zsilipen történő áthaladás díjtételeinek megszüntetéséből eredő bevételkiesés ellentételezése – A támogatás fogalma – A vállalkozás fogalma – Gazdasági tevékenység – Létező vagy új támogatás”

A C-401/24. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Stockholms tingsrätt (stockholmi körzeti bíróság, Svédország) a Bírósághoz 2024. június 7-én érkezett, 2024. május 29-i határozatával terjesztett elő

a **Staten genom Sjöfartsverket**

és

a **Stockholms Hamn Aktiebolag**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: F. Biltgen tanácselnök, T. von Danwitz, a Bíróság elnökhelyettese, az első tanács bírájaként eljárva, I. Ziemele, A. Kumin és S. Gervasoni (előadó) bírák,

főtanácsnok: A. Biondi,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Staten genom Sjöfartsverket képviseletében H. Nilsson és B. Thomaeus advokater,

– a Stockholms Hamn AB képviseletében K. Stålnacke és G. Swedlund stadsadvokater,

– az Európai Bizottság képviseletében C. Faroghi, I. Georgiopoulos és A. Steiblytė, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: svéd.

a főtanácsnok indítványának a 2025. június 5-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a következők értelmezésére vonatkozik: az EUMSZ 107. cikk; az [EUMSZ 108. cikk] alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2015. július 13-i (EU) 2015/1589 tanácsi rendelet (HL 2015. L 248., 9. o.) 1. cikke b) pontjának i. alpontja, továbbá az Osztrák Köztársaság, a Finn Köztársaság és a Svéd Királyság csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmány (HL 1994. C 241., 21. o. és HL 1995. L 1., 1. o.; a továbbiakban: csatlakozási okmány) 144. cikke.

2 E kérelmet a Staten genom Sjöfartsverket (országos tengerhajózási hivatal, Svédország) (a továbbiakban: tengerészeti hatóság) és a Stockholms Hamn AB között folyamatban lévő azon jogvita keretében terjesztették elő, amelynek tárgyát az képezi, hogy az utóbbi térítse vissza az előbbi által folyósított azon összegeket, amelyek a zsilipen történő áthaladás díjtételei megszüntetésének ellentételezésére irányultak.

Jogi háttér

Az uniós jog

Az EUM-Szerződés

3 Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Ha a Szerződések másként nem rendelkeznek, a belső piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.”

A csatlakozási okmány

4 A csatlakozási okmány 144. cikke szerint:

„A[z EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikkben] szabályozott támogatások területén:

a) az új tagállamokban a csatlakozást megelőzően alkalmazott támogatások közül csak azokat kell az [EUMSZ 108. cikk] (1) bekezdése értelmében »létező« támogatásoknak tekinteni, amelyeket 1995. április 30. előtt bejelentettek a[z Európai Közösségek] Bizottság[á]nak;

b) a létező támogatásokat és a támogatások nyújtására vagy módosítására irányuló projekteket, amelyekről a csatlakozást megelőzően tájékoztatták a Bizottságot, a csatlakozás napján kell bejelentettnek tekinteni.”

A 2015/1589 rendelet

5 A 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontjának i. alpontja a következőképpen határozza meg a „létező támogatás” fogalmát:

„E rendelet alkalmazásában:

[…]

b) »létező támogatás«:

i. [a csatlakozási okmány 144. és 172. cikkének] […] sérelme nélkül, minden támogatás, amely az [EUM-Szerződésnek] az érintett tagállamokban történő hatálybalépését megelőzően már létezett, vagyis az olyan támogatási programok és egyedi támogatások, amelyeket az [EUM-Szerződésnek] az érintett tagállamokban történő hatálybalépése előtt vezettek be és azt követően is alkalmazhatók”.

6 Az „új támogatás” fogalmát a 2015/1589 rendelet 1. cikkének c) pontja akként határozza meg, mint „olyan támogatás, azaz támogatási program és egyedi támogatás, amely nem létező támogatás, beleértve a létező támogatások módosítását is”.

A 794/2004/EK rendelet

7 Az [EUMSZ 108. cikk] alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 659/1999/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról szóló, 2004. április 21-i 794/2004/EK bizottsági rendelet (HL 2004. L 140., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 4. kötet, 3. o.; helyesbítés: HL 2011. L 114., 7. o.) – amelynek címét a 2015. november 27-i (EU) 2015/2282 bizottsági rendelet (HL 2015. L 325., 1. o.) akként módosította, hogy az most már a 2015/1589 rendelet végrehajtására vonatkozik – 4. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A 659/1999 rendelet 1. cikkének c) pontja alkalmazásában létező támogatás módosítása alatt – a tisztán formai vagy adminisztratív jellegű módosítások kivételével – minden olyan változtatás értendő, amely nem befolyásolhatja a támogatási intézkedésnek a közös piaccal való összeegyeztethetőségének értékelését [helyesen: módosítása alatt bármilyen változtatás értendő, kivéve a tisztán formai vagy adminisztratív jellegű módosításokat, amelyek nem befolyásolhatják a támogatási intézkedés közös piaccal való összeegyeztethetőségének értékelését]. A létező támogatási program eredeti költségvetésének legfeljebb 20%-os emelése azonban nem tekinthető a fennálló [helyesen: létező] támogatási program módosításának.

(2) A létező támogatás következő változásait a II. mellékletben szereplő egyszerűsített bejelentési formanyomtatványon kell bejelenteni:

a) engedélyezett támogatási program költségvetésének 20%-ot meghaladó emelése;

b) létező engedélyezett támogatási program legfeljebb hat évvel történő meghosszabbítása a költségvetése emelése mellett vagy anélkül;

c) engedélyezett támogatási program alkalmazására vonatkozó feltételek szigorítása, a támogatási intenzitás csökkentése vagy az elszámolható költségek csökkentése.

[…]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

8 Két hajózási útvonal – amelyek közül az egyik a Södertälje-csatornán (Svédország), a másik pedig Stockholmon (Svédország) és annak Hammarby-zsilipjén halad keresztül – köti össze a Balti-tengert a Mälar-tóval, amely Svédország harmadik legnagyobb tava.

9 A svéd tengerészeti hatóság képezi azt az állami szervet, amely a hajóknak a Södertälje-csatornán keresztül történő áthaladásáért felelős, és amely kezeli többek között annak zsilipjét. A Stockholms Hamn 100%-ban a stockholmi önkormányzat tulajdonában álló önkormányzati társaság, amely a Hammarby-zsilipet üzemelteti. A Södertälje- és a Hammarby-zsilipen történő áthaladás ellenében beszedett zsilipdíjak mértékét összehangolták annak érdekében, hogy biztosítsák a forgalom kiegyensúlyozott megoszlását a Balti-tenger és a Mälar-tó közötti két útvonalon.

10 Az 1978. október 26-án elfogadott szabályozással a svéd hatóságok úgy döntöttek, hogy 1979-től eltörölnek bizonyos, a Södertälje-csatorna zsilipjén történő áthaladásért fizetendő díjakat, a zsilipdíjak összehangolásának további folytatása céljából pedig vállalták, hogy intézkedéseket tesznek annak érdekében, hogy megszüntessék a Hammarby-zsilipen történő áthaladásért beszedett díjakat is. Következésképpen a tengerészeti hatóság és a stockholmi önkormányzat ugyanebben az évben megállapodást (a továbbiakban: megállapodás) kötött, amelynek értelmében az önkormányzat lemondott a kedvtelési célú vízi járművektől eltérő hajóknak a Hammarby-zsilipen keresztül történő áthaladásáért fizetendő díjak beszedéséről, a tengerészeti hatóság által fizetett éves ellentételezés fejében (a továbbiakban: az alapügy tárgyát képező ellentételezés).

11 A megállapodás értelmében az alapügy tárgyát képező ellentételezést a fogyasztói árindex alapján évente ki kellett igazítani. A megállapodást – amennyiben legalább hat hónappal a lejártát megelőzően nem került sor annak felmondására – öt-öt éves időszakokra meg kellett hosszabbítani. Minden egyes új ötéves időszak vonatkozásában újabb éves ellentételezési összeget kellett megállapítani, attól függően, hogy a megelőző szerződéses időszak folyamán miként alakult a Hammarby-zsilipen áthaladó forgalom nagysága.

12 Az alapügy tárgyát képező ellentételezést eredetileg Stockholm önkormányzatának, majd a 90-es évek eleje óta a Stockholms Hamnnak fizették ki. A 2014. évtől az összeg évente 3 és 4 millió svéd korona (SEK) (hozzávetőleg 260 000 és 360 000 euró) között ingadozott.

13 A tengerészeti hatóság 2021 végén a lejárat előtt felmondta a megállapodást. E felmondással kapcsolatban jogvita van folyamatban a svéd bíróságok előtt.

14 2023. május 4-én a tengerészeti hatóság keresetet indított a Stockholms Hamn ellen a Stockholms tingsrätt (stockholmi körzeti bíróság, Svédország) előtt, amely a kérdést előterjesztő bíróság. Azt követelte tőle, hogy kamatokkal együtt térítsen vissza 38 086 436 SEK (hozzávetőleg 3 378 242 euró) összeget, amely a nemzeti jogszabályok szerinti tízéves elévülési időn belül a megállapodás alapján teljesített kifizetéseknek felelt meg.

15 A tengerészeti hatóság azt állítja, hogy az alapügy tárgyát képező ellentételezés teljesíti az állami támogatásként minősítés alapjául szolgáló feltételeket. Közelebbről, álláspontja szerint ez az ellentételezés előnyt jelent a Stockholms Hamn számára, mivel rendszeres, a forgalom ingadozásától vagy más működési kockázatoktól független jövedelmet biztosított neki. Az állami támogatásként minősítést ezenkívül megerősíti a piacgazdasági befektető elvének alkalmazása, mivel egyetlen magánbefektető sem nyújtott volna ellentételezést a Stockholms Hamn részére azért, hogy az tartózkodjon a zsilipelési díjak felszámításától. A tengerészeti hatóság egyébiránt úgy véli, hogy nem teljesülnek a Bíróság által a 2003. július 24-i Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítéletben (C-280/00, EU:C:2003:415) annak megállapításához meghatározott kritériumok (a továbbiakban: Altmark-kritériumok), hogy a közszolgáltatási kötelezettségek ellentételezése nem minősül állami támogatásnak. Végül a csatlakozási okmány 144. cikkére támaszkodva azt állítja, hogy a létező támogatásokra vonatkozó kivétel nem alkalmazható az említett ellentételezésre, tekintettel arra, hogy azt nem jelentették be a Bizottságnak, mindenesetre pedig ugyanezen ellentételezés nem minősíthető létező támogatásnak, tekintettel azokra a tárgyalásokra, amelyek megelőzik az egyes újabb ötéves szerződéses időszakokat.

16 A Stockholms Hamn ezzel szemben azt állítja, hogy a zsilip üzemeltetésére irányuló tevékenysége nem minősül az uniós jog állami támogatásokra vonatkozó szabályainak hatálya alá tartozó gazdasági tevékenységnek. Mindenesetre olyan általános gazdasági érdekű szolgáltatásról van szó, amelynek vonatkozásában nem került sor túlkompenzációra. A Stockholms Hamn hozzáteszi, hogy még ha el is kellene fogadni az állami támogatásnak minősítést, azt a 2015/1589 rendelet értelmében vett létező támogatásként engedélyezni lehetne, függetlenül a csatlakozási okmány 144. cikkétől, amely a jelen ügyben nem releváns. Az alapügyben szóban forgó támogatás ezenkívül nem tekinthető újnak vagy módosítottnak, mivel a felek között nem került sor a megállapodás feltételeinek, különösen pedig az alapügy tárgyát képező ellentételezés összegének újratárgyalására.

17 Mivel a Stockholms tingsrätt (stockholmi körzeti bíróság) úgy ítélte meg, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatában nincs egyértelmű iránymutatás arra vonatkozóan, hogy miként kell alkalmazni az uniós jogot az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló helyzetben, különösen a gazdasági előny fennállását, a csatlakozási okmány alkalmazhatóságát és az új vagy létező támogatásnak való minősítést illetően, úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni az [EUMSZ 107. cikk] (1) bekezdésében foglalt előnyben részesítés feltételét, hogy az állami hatóság által önkormányzati részvénytársaság részére állami forrásból megállapodás alapján a társaság azon kötelezettségvállalásának ellentételezése céljából nyújtott ellentételezés, hogy bizonyos szolgáltatást – jelen ügyben zsilipműködtetést – ingyenesen nyújtson, amelyért a megállapodás megkötéséig díjat számítottak fel,

a) teljes egészében olyan támogatásnak kell tekinteni, amely a kedvezményezett előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget,

b) olyan támogatásnak kell tekinteni, amely a kedvezményezett előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben az ellentételezés meghaladja a kedvezményezettnek a szolgáltatás díjaiból származó korábbi éves bevételét, figyelembe véve például a fogyasztói árindex és a zsilipműködtetéshez kapcsolódó forgalom nagyságában bekövetkezett változást,

c) olyan támogatásnak kell tekinteni, amely a kedvezményezett előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben az ellentételezés meghaladja a kedvezményezettnek a szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban felmerült éves költségeit,
d) olyan támogatásnak kell tekinteni, amely a kedvezményezettnek más számítási modell alapján történő előnyben részesítése révén torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget,
e) semmilyen formában nem tekinthető olyan támogatásnak, amely a kedvezményezett előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget?

2) Az állami hatóság által önkormányzati részvénytársaság részére állami forrásból a társaságnak a mezőgazdasági ágazaton kívüli szolgáltatás – jelen ügyben zsilipműködtetés – ingyenes nyújtására vonatkozó kötelezettségvállalása ellentételezéseként nyújtott éves ellentételezésről szóló megállapodás, amennyiben a megállapodást a Svéd Királyság Európai Unióhoz való csatlakozása előtt kötötték, és azt nem jelentették be a Bizottságnak, olyan létező támogatási intézkedésnek minősül-e, amelyet [a] […] 2015/1589 […] rendelet 1. cikke b) pontja i. alpontjának megfelelően jogszerűnek kell tekinteni, feltéve, hogy a Bizottság a támogatást nem minősítette a belső piaccal összeegyeztethetetlennek?

3) A második kérdésre adott igenlő válasz esetén az ilyen éves ellentételezést mindazonáltal új támogatásnak kell-e tekinteni, ha a Svéd Királyság Európai Unióhoz való csatlakozását követően a megállapodást az eredeti feltételeknek megfelelően, felmondás hiányában több alkalommal öt évvel meghosszabbították, és az egyes újabb ötéves időszakokra vonatkozó éves ellentételezést részben a fogyasztói árindex, részben pedig az előző szerződéses időszakban ingyenesen nyújtott szolgáltatás terjedelme, a jelen ügyben a zsilipelési forgalom mértéke alapján módosították?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

18 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy állami támogatásnak minősül az olyan ellentételezés, amelyet megállapodás alapján, állami források felhasználásával nyújt valamely állami hatóság egy önkormányzati részvénytársaság részére e társaság azon kötelezettségvállalásának ellentételezése érdekében, hogy valamely hajózási útvonalon térítésmentesen nyújtson olyan zsilipelési szolgáltatást, amely e megállapodás megkötése előtt díjköteles volt.

19 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ahhoz, hogy valamely nemzeti intézkedés az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „állami támogatásnak” minősüljön, a következő feltételek közül mindegyiknek teljesülnie kell. Először is, a beavatkozásnak az állam által vagy állami forrásból kell történnie. Másodszor, e beavatkozásnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy érintse a tagállamok közötti kereskedelmet. Harmadszor, a kedvezményezettje számára szelektív előnyt kell biztosítania. Negyedszer, torzítania kell a versenyt, vagy a verseny torzításával kell fenyegetnie (2022. november 8-i Fiat Chrysler Finance Europe kontra Bizottság ítélet, C-885/19 P és C-898/19 P, EU:C:2022:859, 66. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

20 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság arról kérdezi a Bíróságot, hogy az alapügy tárgyát képező ellentételezésben részesülő önkormányzati részvénytársaság az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „vállalkozásnak” minősül-e, továbbá a gazdasági előny fennállásáról, valamint a kereskedelem és a verseny érintettségéről.

A vállalkozás fennállásáról

21 Ahhoz, hogy a kérdést előterjesztő bíróság számára hasznos választ lehessen adni, emlékeztetni kell arra, hogy az állami támogatásnak való minősítéshez az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése feltételezi többek között azt, hogy vállalkozásnak nyújtott előny álljon fenn. E tekintetben hangsúlyozni kell egyrészt azt, hogy az uniós versenyjog rendelkezéseinek alkalmazásában a vállalkozás fogalma minden olyan jogalanyra kiterjed, amely gazdasági tevékenységet folytat, függetlenül annak jogállásától és finanszírozási módjától. Másrészt, minden olyan tevékenység gazdasági tevékenységnek minősül, amely áruk vagy szolgáltatások adott piacon történő kínálatával jár (lásd ebben az értelemben: 2015. október 22-i EasyPay és Finance Engineering ítélet, C-185/14, EU:C:2015:716, 36. és 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

22 A kérdést előterjesztő bíróság feladata lesz tehát meghatározni, hogy a jelen esetben a Stockholms Hamn önkormányzati részvénytársaság a Hammarby-zsilip üzemeltetőjeként gazdasági tevékenységet folytat-e, ennélfogva pedig az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „vállalkozásnak” kell-e minősíteni.

23 E tekintetben először is hangsúlyozni kell, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a szóban forgó tevékenységet végző jogalany közjogi vagy magánjogi jellege nem befolyásolhatja azt a kérdést, hogy e jogalany „vállalkozás” jogállással rendelkezik-e, vagy sem. Maga az állam vagy valamely állami szerv is eljárhat ugyanis vállalkozásként. Ezenkívül előfordulhat, hogy valamely jogalanyt, különösen pedig valamely közjogi jogalanyt tevékenységeinek csupán egy része tekintetében lehet vállalkozásnak tekinteni, ha az e résznek megfelelő tevékenységeket gazdasági tevékenységeknek kell minősíteni (lásd ebben az értelemben: 2012. július 12-i Compass-Datenbank ítélet, C-138/11, EU:C:2012:449, 35. és 37. pont; 2017. június 27-i Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania ítélet, C-74/16, EU:C:2017:496, 42. pont). Következésképpen a jogalany belső jog szerinti jogállása nem meghatározó.

24 Ebből következően az a körülmény, hogy az alapügy tárgyát képező zsilipelési szolgáltatást a Stockholms Hamn, vagyis olyan társaság nyújtja, amely Stockholm önkormányzatának 100%-os tulajdonában áll, nem zárja ki annak megállapítását, hogy gazdasági tevékenységet folytató vállalkozásról van szó.

25 Másodszor, pontosítani kell, hogy a közhatalmi jogkörök gyakorlásával kapcsolatos tevékenységek nem rendelkeznek olyan gazdasági jelleggel, amely igazolná az EUM-Szerződésben foglalt versenyszabályok alkalmazását (2012. július 12-i Compass-Datenbank ítélet, C-138/11, EU:C:2012:449, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), különösen abban az esetben, ha valamely infrastruktúra üzemeltetése elválaszthatatlanul kapcsolódik az azt üzemeltető jogalanyra ruházott közfeladatok ellátásához, és e jogalany közhatalmi jogkörök gyakorlásával jár el (lásd ebben az értelemben: 2012. december 19-i Mitteldeutsche Flughafen és Flughafen Leipzig-Halle kontra Bizottság ítélet, C-288/11 P, EU:C:2012:821, 44. pont; 2015. október 22-i EasyPay és Finance Engineering ítélet, C-185/14, EU:C:2015:716, 40. pont).

26 Amint azt indítványának 18. pontjában a főtanácsnok is kiemelte, úgy tűnik, hogy az alapügy tárgyát képező zsilipelési szolgáltatás gazdasági tevékenység jellege nem zárható ki azon az alapon, hogy az közhatalmi jogkörök gyakorlásával járna. Sem az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből, sem pedig a Bíróság rendelkezésére álló iratanyagból nem tűnik ki ugyanis, hogy az alapügy tárgyát képező zsilipelési szolgáltatás magában foglalná ilyen jogköröknek a Stockholms Hamn általi gyakorlását, vagy elválaszthatatlanul kapcsolódna azokhoz, mint például a folyami hajóforgalom ellenőrzéséhez és biztonságához, vízirendészeti feladatokhoz vagy a környezetszennyezés elleni védekezés felügyeletével kapcsolatos feladatokhoz.

27 Harmadszor, a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a gazdasági tevékenységnek való minősítés mindig egy pontosan meghatározott tevékenységhez kapcsolódik (lásd többek között: 2017. június 27-i Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania ítélet (C-74/16, EU:C:2017:496, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

28 A jelen esetben az alapügy tárgyát képező zsilipelési szolgáltatás, amelyre a megállapodás vonatkozott, és amely az alapügy tárgyát képező ellentételezés Stockholms Hamn részére történő kifizetéséhez vezetett, abból áll, hogy elvégezzenek minden olyan műveletet, amely szükséges annak biztosításához, hogy a kedvtelési célú vízi járműveken kívüli egyéb vízi járművek áthaladhassanak a Hammarby-zsilipen. Hacsak nem kell megállapítani, hogy e szolgáltatás, figyelemmel többek között a szolgáltatásnyújtás feltételeire, nem választható el a zsilipelési szolgáltatások kedvtelési célú vízi járművek részére történő nyújtásától – aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata –, a gazdasági tevékenység fennállása ellenőrzésének kizárólag a kedvtelési célú vízi járműveken kívüli egyéb vízi járművek részére nyújtott szolgáltatásra kell vonatkoznia.

29 Negyedszer, emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróságnak a jelen ítélet 21. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlata szerint ahhoz, hogy az érintett zsilipelési szolgáltatás gazdasági tevékenységnek minősüljön, annak áruk vagy szolgáltatások adott piacon történő kínálatával kell járnia.

30 E tekintetben az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az a körülmény, hogy az áruk vagy szolgáltatások kínálata nonprofit célból történik, nem akadálya annak, hogy az ezen ügyleteket a piacon végrehajtó jogalany vállalkozásnak minősüljön, amennyiben e kínálat más, nyereségorientált gazdasági szereplők kínálatával versenyez. Ezenkívül „gazdasági tevékenységnek” minősíthető szolgáltatásokat képeznek azok a szolgáltatások, amelyeket rendes körülmények között díjazás ellenében nyújtanak. A díjazás lényegi jellemzője abban áll, hogy az a szóban forgó szolgáltatás gazdasági ellentételezését képezi (2017. június 27-i Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania ítélet, C-74/16, EU:C:2017:496, 46. és 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

31 A jelen esetben megállapítható, hogy a svéd szabályozás értelmében az alapügy tárgyát képező zsilipelési szolgáltatást térítésmentesen nyújtják a címzettjei részére.

32 Márpedig, amint azt indítványának 16. pontjában a főtanácsnok is hangsúlyozta, valamely tevékenység főszabály szerint nem tekinthető gazdasági tevékenységnek, ha legalábbis hosszú távon nem biztosít olyan megtérülést, amely lehetővé teszi nyereség elérését, vagy legalább a költségek fedezését.

33 Ebből következően az a körülmény, hogy az alapügy tárgyát képező zsilipelési szolgáltatást térítésmentesen nyújtják, a gazdasági tevékenység hiányára utaló valószínűsítő körülménynek minősülhet.

34 Ugyanakkor a kérdést előterjesztő bíróság feladata lesz annak vizsgálata, hogy az alapügy tárgyát képező zsilipelési szolgáltatást piacon, vagyis más gazdasági szereplőkkel versenyezve végzik-e.

35 E tekintetben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy e szolgáltatás lehetővé teszi a Balti-tenger és a Mälar-tó közötti összeköttetést, továbbá hogy az ezen összeköttetést lehetővé tevő egyetlen másik hajózási útvonal a Södertälje-csatorna, amelyen az áthaladást a svéd állam bonyolítja, a megállapodás időtartama alatt pedig az szintén térítésmentesen volt biztosítva. Úgy tűnik tehát, hogy nem áll fenn a jelen ítélet 30. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat értelmében vett helyettesíthetőség egy másik, nyereségszerzésre törekvő gazdasági szereplővel, ezáltal pedig nem áll fenn versenyhelyzet a két érintett hajózási útvonalon nyújtott zsilipelési szolgáltatások között, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata lesz.

36 Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróság feladata lesz annak vizsgálata, hogy a Stockholms Hamn által nyújtott zsilipelési szolgáltatás térítésmentes jellege ellenére e szolgáltatást olyan piacon nyújtják-e, amely versenyben áll más gazdasági szereplőkkel, továbbá hogy az említett szolgáltatás nyújtásának kontextusára tekintettel a Stockholms Hamn az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „vállalkozásnak” minősíthető-e.

Az előny fennállásáról

37 Emlékeztetni kell arra, hogy a jelen ítélet 19. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat szerint valamely nemzeti intézkedésnek ahhoz, hogy az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „állami támogatásnak” minősüljön, szelektív előnyt kell nyújtania a kedvezményezett vállalkozásnak vagy vállalkozásoknak.

38 Úgy kell tekinteni, hogy eleget tesz e feltételnek minden olyan állami intézkedés, amely formájától és céljaitól függetlenül közvetlenül vagy közvetve alkalmas egy vagy több vállalkozás előnyben részesítésére, vagy olyan előnyt biztosít számukra, amelyben szokásos piaci feltételek között nem részesülhettek volna (2022. november 17-i Volotea és easyJet kontra Bizottság ítélet, C-331/20 P és C-343/20 P, EU:C:2022:886, 107. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

39 Az ilyen előny nyújtása feltételeinek értékelését főszabály szerint a piaci magánszereplő elvének alkalmazásával kell elvégezni, kivéve ha az adott ügyben szóban forgó állami magatartást nem lehet összehasonlítani egy magánszereplő magatartásával, többek között azért, mert az állam közhatalmi minőségében járt el (2022. november 17-i Volotea és easyJet kontra Bizottság ítélet, C-331/20 P és C-343/20 P, EU:C:2022:886, 108. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A gazdasági magánszereplő kritériumának alkalmazhatósága tehát attól függ, hogy az érintett tagállam gazdasági magánszereplői minőségében, ne pedig közhatalmi szervként nyújtson gazdasági előnyt valamely vállalkozásnak. Ezen értékelés szempontjából különösen a szóban forgó intézkedés jellege és tárgya, a hátterét képező összefüggések, valamint az elérni kívánt cél és az ezen intézkedésre vonatkozó szabályok relevánsak (lásd ebben az értelemben: 2012. június 5-i Bizottság kontra EDF ítélet, C-124/10 P, EU:C:2012:318, 81. és 86. pont; 2025. március 13-i Cividale és társai ítélet, C-746/23 és C-747/23, EU:C:2025:171, 42. pont).

40 A jelen esetben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a megállapodást a svéd hatóságok azon döntését követően kötötték meg, hogy bizonyos olyan díjakat, amelyeket a bizonyos belföldi hajózási útvonalakon történő áthaladásra vetettek ki, regionális szinten eltörölnek annak érdekében, hogy fenntartsák a forgalomnak az érintett hajózási útvonalak közötti kiegyensúlyozott megoszlását. Ebből következően – amint azt indítványának 21. pontjában a főtanácsnok is kiemelte – úgy tűnik, hogy azokat az adatokat, amelyek az alapügy tárgyát képező ellentételezés Stockholms Hamn részére történő kifizetésének okaira vonatkozóan a Bíróság rendelkezésére állnak, inkább úgy kell értelmezni, hogy azok a svéd állam közhatalmi minőségében, nem pedig magán gazdasági szereplőként történő eljárására utalnak.

41 Ami a Bíróság által a 2003. július 24-i Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítéletben (C-280/00, EU:C:2003:415) kialakított, a Stockholms Hamn által a kérdést előterjesztő bíróság előtt hivatkozott kritériumokat illeti, emlékeztetni kell arra, hogy ezen ítélet 87. pontjában a Bíróság pontosította, hogy amennyiben valamely állami beavatkozást olyan ellentételezésnek kell tekinteni, amely a kedvezményezett vállalkozások által közszolgáltatási kötelezettségként teljesített szolgáltatások ellenértékét képviseli, az ilyen beavatkozás nem tartozik az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének hatálya alá.

42 A Bíróság négy együttes feltételt határozott meg, amelyeket az ilyen ellentételezésnek teljesítenie kell ahhoz, hogy kizárható legyen az előny fennállása. Először is, a kedvezményezett vállalkozást ténylegesen közszolgáltatási kötelezettségnek kell terhelnie, és e kötelezettségnek egyértelműen meghatározottnak kell lennie. Másodszor, az ellentételezés számítási alapjául szolgáló feltételeket tárgyilagos és átlátható módon előzetesen kell megállapítani annak elkerülése érdekében, hogy az ellentételezés olyan gazdasági előnyt tartalmazzon, amely alkalmas a kedvezményezett vállalkozás előnyben részesítésére a versenytárs vállalkozásokkal szemben. Harmadszor, az ellentételezés nem haladhatja meg a közszolgáltatási kötelezettségek teljesítésével felmerült költségek teljes vagy részleges fedezéséhez szükséges mértéket, figyelemmel az ebből származó bevételekre és méltányos haszonra. Negyedszer, amikor a közszolgáltatási kötelezettségek teljesítésével megbízott vállalkozás kiválasztása egy konkrét esetben nem közbeszerzési eljárás keretében történik, amely lehetővé tenné, hogy azt a jelöltet válasszák, aki a közösségnek legkevesebb költséggel járó szolgáltatást tudja nyújtani, a szükséges ellentételezés mértékét azon költségek elemzése alapján kell megállapítani, amelyek egy átlagos, jól vezetett és a szükséges közszolgáltatási követelmények kielégítéséhez megfelelően felszerelt vállalkozásnál e kötelezettségek teljesítésekor felmerülnének (2003. július 24-i Altmark Trans és Regierungspräsidium Magdeburg ítélet, C-280/00, EU:C:2003:415, 89–93. pont).

43 A jelen ügyben ki kell emelni: a Stockholms Hamn által a releváns időszak során a kereskedelmi hajók részére végzett zsilipelési műveletek ingyenessége tekintetében úgy tűnt, hogy az a törvény által előírt és ezt követően az e célból felhatalmazott közigazgatási hatósággal kötött megállapodásban hivatalos szintre emelt kötelezettségnek minősült, amellyel a svéd hatóságok azt a célt követték, hogy általános érdekből biztosítsák a kereskedelmi hajóforgalom optimális megoszlását. Amint azt indítványának 25. pontjában a főtanácsnok is kiemelte, ennélfogva nem zárható ki, hogy ebben az időszakban a Stockholms Hamnt az Altmark-kritériumok értelmében vett közszolgáltatási kötelezettséggel bízták meg, amit azonban a kérdést előterjesztő bíróságnak kell majd értékelnie, figyelembe véve az összes releváns körülményt.

44 A három másik Altmark-kritériumot illetően hangsúlyozni kell – amint azt indítványának 26. és 27. pontjában a főtanácsnok is tette –, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott információk nem teszik lehetővé annak meghatározását, hogy e három másik, a túlkompenzáció elkerülésének biztosítására irányuló kritérium a jelen ügyben mennyiben teljesül. Jóllehet ugyanis

az alapügy tárgyát képező ellentételezés összege elsősorban azon díjak összegén alapul, amelyeket azok eltörlése előtt szedtek be, a Bíróság rendelkezésére álló iratanyagból nem tűnik ki, hogy e díjak kapcsolatban állnának az érintett zsilipelési szolgáltatás során felmerülő költségekkel.

45 Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróság feladata lesz, hogy az összes releváns körülményre, különösen pedig a fenti okfejtésekre tekintettel értékelje, hogy a piacgazdasági magánszereplő kritériuma vagy az Altmark-kritériumok lehetővé teszik-e annak megállapítását, hogy a Stockholms Hamn részére az alapügy tárgyát képező ellentételezés kifizetéséből eredő előnyt nyújtottak.

A tagállamok közötti kereskedelem érintettségéről és a versenytorzításról

46 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint valamely nemzeti intézkedés állami támogatásnak minősítéséhez nem azt kell megállapítani, hogy a támogatásnak tényleges hatása van a tagállamok közötti kereskedelemre, és az ténylegesen torzítja a versenyt, hanem csak azt kell megvizsgálni, hogy e támogatás alkalmas-e arra, hogy érintse e kereskedelmet és torzítsa a versenyt. Különösen, ha a tagállam által nyújtott támogatás valamely vállalkozás helyzetét megerősíti a Közösségen belüli kereskedelemben versenytársaival szemben, e támogatást olyannak kell tekinteni, mint amely érinti e kereskedelmet (2015. január 14-i Eventech ítélet, C-518/13, EU:C:2015:9, 65. és 66. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

47 E tekintetben nem szükséges, hogy a kedvezményezett vállalkozások saját maguk részt vegyenek a Közösségen belüli kereskedelemben. Ha ugyanis valamely tagállam támogatást nyújt egy vállalkozásnak, a belső termelés szintje emiatt fennmaradhat vagy növekedhet, ami azzal a következménnyel jár, hogy a többi tagállamban letelepedett vállalkozásoknak az e tagállam piacára való belépési esélyei csökkennek. Másfelől nincs olyan határérték vagy hányad, amely alatt úgy lehet tekinteni, hogy a tagállamok közötti kereskedelem nem érintett. Még a viszonylag kis összegű támogatás vagy a kedvezményezett vállalkozás viszonylag kis mérete sem enged ugyanis önmagában arra következtetni, hogy az intézkedés nem érinti a tagállamok közötti kereskedelmet. Így azon feltétel, mely szerint a szóban forgó támogatásnak a tagállamok közötti kereskedelmet érintenie kell, nem függ a közlekedési szolgáltatások helyi vagy regionális természetétől vagy az érintett tevékenységi kör fontosságától (2015. január 14-i Eventech ítélet, C-518/13, EU:C:2015:9, 67–69. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

48 Ebből következik, hogy ami az alapügy tárgyát képező intézkedést illeti, a tagállamok közötti kereskedelemre és a versenyre gyakorolt hatás attól függ, hogy létezik-e olyan piac, amelyen az alapügy tárgyát képező zsilipelési szolgáltatást kínálják. E tekintetben figyelembe kell majd venni többek között a svéd hatóságok által előírt ingyenességet, amely akadályát képezheti annak, hogy a más tagállamokban letelepedett vállalkozások fontolóra vegyék az alapügy tárgyát képező szolgáltatás nyújtását.

49 A fentiek összességére tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az olyan éves ellentételezés, amelyet megállapodás alapján, állami források felhasználásával nyújt valamely állami hatóság egy önkormányzati részvénytársaság részére e társaság azon kötelezettségvállalásának ellentételezése érdekében, hogy valamely hajózási útvonalon térítésmentesen nyújtson olyan zsilipelési szolgáltatást, amely e megállapodás megkötése előtt díjköteles volt, állami támogatásnak minősül, ha az említett társaság vállalkozásnak tekinthető, és ez az ellentételezés olyan előnyt biztosít számára, amelyhez rendes piaci feltételek mellett nem jutott volna hozzá.

A második és a harmadik kérdésről

50 A kérdést előterjesztő bíróság a második és harmadik kérdésével – amelyeket együttesen kell vizsgálni – lényegében arra keresi a választ, hogy a valamely államnak az Európai Unióhoz történő csatlakozása előtt kötött megállapodásban előírt ellentételezést, amennyiben az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett támogatást képez, a 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontjának i. alpontja értelmében vett „létező támogatásnak” kell-e minősíteni, ha pedig e kérdésre igenlő választ kell adni, akkor az említett csatlakozást követően „új támogatásnak” kell-e tekinteni azon az alapon, hogy annak alkalmazását több alkalommal meghosszabbították, az összegét pedig az ellentételezést létrehozó megállapodás eredeti feltételei szerint kiigazították.

51 Emlékeztetni kell arra, hogy valamely állami támogatás létező támogatásnak vagy új támogatásnak minősítése eltérő eljárási következményekkel jár. A létező támogatások ugyanis az EUMSZ 108. cikk (1) bekezdésének megfelelően jogszerűen végrehajthatók mindaddig, amíg a Bizottság meg nem állapítja a belső piaccal való összeegyeztethetetlenségüket (1994. március 15-i Banco Exterior de España ítélet, C-387/92, EU:C:1994:100, 19. és 20. pont; 2013. július 18-i P ítélet, C-6/12, EU:C:2013:525, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ezzel szemben az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdése előírja, hogy a Bizottságot megfelelő időben tájékoztatni kell minden olyan új támogatás nyújtására vagy létező támogatás módosítására irányuló szándékról, amely támogatás nem hajtható végre, amíg a vizsgálati eljárásban végleges határozat nem születik (2021. május 20-i Azienda Sanitaria Provinciale di Catania ítélet, C-128/19, EU:C:2021:401, 30. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

52 A 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontjának i. alpontja értelmében a „létező támogatás” fogalma alatt érteni kell „[a csatlakozási okmány 144. és 172. cikkének] […] sérelme nélkül, minden támogatás[t], amely az [EUM-Szerződésnek] az érintett tagállamokban történő hatálybalépését megelőzően már létezett, vagyis az olyan támogatási programok[at] és egyedi támogatások[at], amelyeket az [EUM-Szerződésnek] az érintett tagállamokban történő hatálybalépése előtt vezettek be és azt követően is alkalmazhatók”.

53 A jelen esetben nem vitatott, hogy az alapügy tárgyát képező ellentételezés folyósítása már az EUM-Szerződés Svédországban történő hatálybalépése előtt megkezdődött, így ez az ellentételezés a 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontjának i. alpontja értelmében már az EUM-Szerződés Svédországban történő hatálybalépését megelőzően is létezett.

54 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az alapügy tárgyát képező ellentételezést nem jelentették be a Bizottságnak, a kérdést előterjesztő bíróság pedig ennélfogva arra keresi a választ, hogy a jelen esetben alkalmazandó-e a csatlakozási okmány 144. cikke, amelynek a) pontja akként rendelkezik, hogy „[az EUMSZ 107. és EUMSZ 108. cikkben] szabályozott támogatások területén” „az új tagállamokban a csatlakozást megelőzően alkalmazott támogatások közül csak azokat kell az [EUMSZ 108. cikk] (1) bekezdése értelmében »létező« támogatásoknak tekinteni, amelyeket 1995. április 30. előtt bejelentettek a Bizottságnak”.

55 A csatlakozási okmányból, különösen pedig a 137. cikkének (1) bekezdéséből kitűnik, hogy e megállapodásnak a 144. cikket magában foglaló VI. címe a mezőgazdasági termékekre vonatkozik (lásd ebben az értelemben: 2013. július 18-i P ítélet, C-6/12, EU:C:2013:525, 44. pont). Következésképpen a csatlakozási okmány 144. cikke nem alkalmazandó az alapügy tárgyát képező ellentételezésre, amely zsilipelési szolgáltatásokra vonatkozik.

56 Ebből következik, hogy jóllehet az alapügy tárgyát képező ellentételezést nem jelentették be a Bizottságnak, azt létező támogatásnak kell minősíteni, mivel megfelel azoknak a feltételeknek, amelyektől a 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontjának i. alpontja e minősítést függővé teszi.

57 Ugyanakkor meg kell határozni, hogy e minősítést megkérdőjelezhetik-e az alapügy tárgyát képező ellentételezést érintő meghosszabbítások és kiigazítások. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból ugyanis kitűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy az alapügy tárgyát képező ellentételezés időtartamára és összegére vonatkozó, az 1979-ben eredetileg ötéves időszakra kötött megállapodás lejártát követően bekövetkezett módosítások valamely „létező támogatás módosításának” tekinthetők-e, ezáltal pedig ezt az ellentételezést végeredményben a 2015/1589 rendelet 1. cikkének c) pontja értelmében vett „új támogatásnak” kell-e minősíteni.

58 A 794/2004 rendelet 4. cikke (1) bekezdésének első mondata szerint valamely létező támogatás módosítása alatt „[…] a tisztán formai vagy adminisztratív jellegű módosítások kivételével […] minden olyan változtatás értendő, amely nem befolyásolhatja a támogatási intézkedésnek a [belső] piaccal való összeegyeztethetőségének értékelését [helyesen: bármilyen változtatás értendő, kivéve a tisztán formai vagy adminisztratív jellegű módosításokat, amelyek nem befolyásolhatják a támogatási intézkedés {belső} piaccal való összeegyeztethetőségének értékelését]”. Egyébiránt az állandó ítélkezési gyakorlat szerint csak a támogatás alkotóelemeit érintő – alanyi, tárgyi vagy időbeli jellegű – olyan lényeges módosítás eredményez új támogatást, amely megváltoztathatja a támogatás belső piaccal való összeegyeztethetőségének értékelését (lásd ebben az értelemben: 2018. szeptember 20-i Carrefour Hypermarchés és társai ítélet, C-510/16, EU:C:2018:751, 41. pont; 2018. december 13-i Rittinger és társai ítélet, C-492/17, EU:C:2018:1019, 57. pont).

59 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a megállapodás érvényességét ötévente automatikusan meghosszabbították, egészen addig, amíg azt 2021-ben fel nem mondták. A megállapodás ezen ötévente történő automatikus meghosszabbítását – a felmondás esetét kivéve –, valamint az alapügy tárgyát képező ellentételezés összegének mind a fogyasztói árindex alapján évente, mind pedig a forgalom alakulása alapján ötévente történő kiigazítását az említett megállapodás írta elő, ezáltal pedig azt már a megállapodás megkötésekor figyelembe lehetett venni az összeegyeztethetőség értékelése céljából.

60 Márpedig a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint valamely létező támogatás vonatkozásában kizárólag az olyan meghosszabbítások eredményeznek módosításokat, amelyeket az érintett támogatást előíró aktust követően – adott esetben a támogatás Bizottság általi jóváhagyását követően – elfogadott aktusokkal vezetnek be (lásd ebben az értelemben: 2003. szeptember 11-i Belgium kontra Bizottság ítélet, C-197/99 P, EU:C:2003:444, 109. pont; 2010. május 20-i Todaro Nunziatina & C. ítélet, C-138/09, EU:C:2010:291, 47. pont), illetve az olyan meghosszabbítások, amelyek túlmutatnak az e támogatást létrehozó szerződésben előírt időbeli korlátokon, kivéve e szerződés rendes működését (lásd ebben az értelemben: 2016. október 26-i DEI és Bizottság kontra Alouminion tis Ellados ítélet, C-590/14 P, EU:C:2016:797, 59. pont).

61 Ami az alapügy tárgyát képező ellentételezés összegének kiigazítását illeti, amint azt indítványának 37. pontjában a főtanácsnok is megállapította, egyrészt, az alapügy tárgyát képező ellentételezés összegének a fogyasztói árindex alapján évente történő kiigazítása abba a körbe sorolható, amikor egy pénzbeli támogatás összegei inflációs helyzetben automatikusan változnak, nem pedig ezen ellentételezés összege lényeges módosításának körébe. Másrészt, ami az alapügy tárgyát képező ellentételezés alapösszegének ötévente esedékes újbóli meghatározását illeti, a kérdést

előterjesztő bíróság feladata lesz annak értékelése, hogy ezen újbóli meghatározás, jóllehet arra időben változatlan képlet alapján került sor, a gyakorlatban olyan újratárgyalások sorozatát eredményezte-e, amelyek „módosításoknak” minősíthetők. Ez lehet a helyzet többek között akkor, ha az említett újbóli meghatározás megkövetelte, hogy a felek állapodjanak meg a forgalom figyelembe veendő mennyiségében.

62 Amennyiben ténylegesen ez a helyzet, a kérdést előterjesztő bíróságnak meg kell majd vizsgálnia, hogy e módosítások „lényegesnek” minősíthetők-e, pontosítva, hogy az a 20%-os küszöb, amely felett az eredeti költségvetés módosítását valamely létező támogatás módosításának kell tekinteni, a 794/2004 rendelet 4. cikkének (1) bekezdése értelmében kizárólag a támogatási programokra vonatkozik, az alapügy tárgyát képezőhöz hasonló egyedi támogatásokra nem.

63 A fentiek összességére tekintettel a második és a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2015/1589 rendelet 1. cikke b) pontjának i. alpontját és c) pontját akként kell értelmezni, hogy feltételezve, hogy az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett támogatást képez, létező támogatásnak minősül az olyan ellentételezés, amelynek kifizetését az azt létrehozó megállapodás eredeti rendelkezéseinek megfelelően e megállapodás felmondásának hiányában öt-öt éves időszakokra meghosszabbították, és amelynek összegét egyrészt évente, a fogyasztói árindex alapján, másrészt pedig minden ötéves esedékességkor, az érintett forgalom nagyságától függően módosították az eredeti megállapodásban rögzített és időben változatlan képlet alkalmazásával, az ilyen ellentételezés létező támogatásnak minősül.

A költségekről

64 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

1) Az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

az olyan éves ellentételezés, amelyet megállapodás alapján, állami források felhasználásával nyújt valamely állami hatóság egy önkormányzati részvénytársaság részére e társaság azon kötelezettségvállalásának ellentételezése érdekében, hogy valamely hajózási útvonalon térítésmentesen nyújtson olyan zsilipelési szolgáltatást, amely e megállapodás megkötése előtt díjköteles volt, állami támogatásnak minősül, ha az említett társaság vállalkozásnak tekinthető, és ez az ellentételezés olyan előnyt biztosít számára, amelyhez rendes piaci feltételek mellett nem jutott volna hozzá.

2) Az [EUMSZ 108. cikk] alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2015. július 13-i (EU) 2015/1589 tanácsi rendelet 1. cikke b) pontjának i. alpontját és c) pontját

a következőképpen kell értelmezni:

feltételezve, hogy az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett támogatást képez, létező támogatásnak minősül az olyan ellentételezés, amelynek kifizetését az azt létrehozó megállapodás eredeti rendelkezéseinek megfelelően e megállapodás felmondásának hiányában öt-öt éves időszakokra meghosszabbították, és amelynek összegét egyrészt évente, a fogyasztói árindex alapján, másrészt pedig minden ötéves esedékességkor, az érintett forgalom nagyságától függően módosították az eredeti megállapodásban rögzített és időben változatlan képlet alkalmazásával.

Aláírások